

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Trafik kazalarının nedenlerinin araştırılarak yapılacak yasal düzenlemeler de dâhil olmak üzere alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 03.05.2012

Okuz, Ural (2)
Helmut Sander (4)
Seyfettin Ural (3)
Adnan M. V.
Erkan AKÇAY (1)
Manisa Milletvekili

Akıncı, İsmail M.
Ali Uzun (5)
Aydemir (6)

Ali Öz

Mehmet M. V.

Emin ÇINAR (7)
Kocaman M. V.

H. Hüseyin TÜRKÖĞÜ (8)
Osmanlı M. V.

Celal Adan (11)
İst M

Sümer ORAL (10)
(M. V.)

Alim İSK. (9)
Kutay M. V.

~~A. S. M.~~

Şen Oğuz (12)
İçer M. V.

Murat Başoğlu (13)
M. V.

Ali Hakan (14)
Sander (15)

Mustafa K. V. (15)
Kocaman M. V.

İst. M. V. (16)
Muhammed M. V.
Adnan M. V.

Mesut DEDEOĞLU (11)
Kahramanmaraş M. V.
M. V.

D. Ak. T. V. (18)
E. S. M. V. M. V.

Yusuf Halıcıoğlu (17)
Kayseri M. V.

Mehmet ÇINAR (20)
Ankara M. V.

GEREKÇE: Dünya'da her sene trafik kazalarından 50 milyon insan yaralanmakta, 1,2 milyon kişi ölmektedir. Dünya Sağlık Örgütü tahminlerine göre; 2004 yılında 9'uncu sırada olan trafik kazalarına bağlı ölümlerin sayısı 2030 yılında 2,4 milyona ulaşacak ve trafik kazalarına bağlı ölümlerin sayısı 5'inci sıraya yükselecektir. Her sene ülkelerin gayri safi milli hâsılasının yüzde 4 ü trafik kazaları nedeniyle kaybedilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütüne göre trafik kazalarında hayatını kaybedenlerin sayısı; olay mahallinde veya kaldırıldığı sağlık kuruluşunda 30 gün içerisinde gerçekleşen ölüm olgularını kapsamaktadır. Ancak bu tanımlama, ülkelere göre, olayı anını izleyen yedi gün ile bir yıla kadar değişmektedir. Bu nedenle, ülkeler arasında sağlıklı bir karşılaştırma yapılamamaktadır.

Trafik kazalarında sürücüler, yayalar, yol durumu ve araç tasarımı olmak üzere 4 temel faktör rol oynamaktadır. Yolları güvenli yapmak, yol güvenliği için multidisipliner bir yaklaşım geliştirmek, taşıtlar için güvenli standartlar koymak, güvenli bir yaşam için kanunlar koymak hükümetlerin sorumluluğundadır.

Türkiye, trafik kazalarının genel görünümü açısından Avrupa Birliği Ülkeleri ortalamasına yakındır. Ancak kazalarda yaralanma ve ölümcüllük oranı AB ülkelerinden daha yüksektir. Ayrıca ülkemizde polis kayıtları olay yerindeki ölümleri dikkate almaktadır. Olay dışındaki ölümler kayıtlarda görünmediği için trafik kazası ölümlerinde göreceli bir azalma gözlenmektedir. Daha kesin bir yorumlama yapabilmek için hastane ölümlerinin de mutlaka kayıtlanması ve olay yeri verileri ile birleştirilmesi gerekir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı 2011 verilerine göre kaza sayısı kayıtlarda yaz aylarında fazla olmakla beraber, özellikle kış aylarında hafif hasarlı kazalarda, tarafların anlaştığı durumlar istatistiklere yansımamaktadır.

Halk sağlığı disiplinine göre; bir sorunun önem veya önceliğe sahip olup olmadığı üç büyüklük ile değerlendirilir. Bunlar; toplumdaki yaygınlığı, ölüm ve sakatlık yapma boyutu ve neden olduğu ekonomik kaybın boyutudur. Trafik kazaları için de önem ve öncelik irdelenirken bu üç alandaki boyutlarının değerlendirilmesi gerekir.

Türkiye'de trafik kazaları verilerine bakıldığında 1970–2011 yılları arasında kayıtlara giren kaza sayısı 13.153.077'dir. Bu kazalarda 3.693.880 kişi yaralanmış 215.309 kişi ise hayatını kaybetmiştir.

2002 yılında 439.958 trafik kazasında 116.045 kişi yaralanmış, 4.169 kişi hayatını kaybetmiştir. 2011 yılında 1.248.009 trafik kazasında 237.021 kişi yaralanmış, 3.821 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu kazalardan polis ve jandarmanın ilgilendiği 311.732 kazada 1.190.000.000 liralık maddi hasar oluşmuştur.

2012 yılının ilk üç ayında 311.572 trafik kazasında 46.616 kişi yaralanmış, 551 kişi hayatını kaybetmiştir. Polis ve jandarmanın ilgilendiği 74.429 kazada 300.000.000 liralık maddi hasar tespit edilmiştir.

Türkiye'de 1965 yılında 36 dakikada bir trafik kazası olurken, 2005 yılında 51 saniyede, 2011 yılında 25 saniyede bir trafik kazası yaşanmıştır.

2003 yılında enfeksiyon nedeniyle hastanelerde yatan 214.047 kişiden 2.766'sı hayatını kaybederken aynı yıl trafik kazalarında 117.551 kişi yaralanmış ve 3.959 kişi hayatını kaybetmiştir. 2006 yılında bildirimi zorunlu 17 hastalıktan 63.528 bildirim yapılmışken aynı yıl 728.755 trafik kazasında 169.080 kişi yaralanmıştır. Bu veriler Türkiye'de trafik kazalarının önemli ve öncelikli bir halk sağlığı sorunu olduğunu göstermektedir.

Trafik kazalarında ekonomik kayıplar; maddi yıkım, yaralananların tedavisi için yapılan tıbbi harcamalar ve kazaya karışanların iş gücü kaybı ile sakatlananların iş gücü kayıpları toplamından oluşmaktadır. Kayıtlar düzenli ve yeterli olmadığı için bu kayıpların tamamı elde edilememekte yalnızca maddi zarar tahmin edilebilmektedir.

Türkiye'deki trafik kazalarının daha ayrıntılı bir analizinin yapılabilmesi için polis ve jandarma bölgesi kayıtları ve yayınlarının aynı standarda getirilmesi ve birleştirilmesi gerekmektedir.